

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509LV Den Haag

Datum

17 juni 2021

Ons kenmerk

SBK/102598/HK

Pagina

3

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Initiatiefwet verdringingstoets

Geachte heer Koolmees,

Met uw brief van 29 maart jl. heeft u UWV mede namens de initiatiefnemer gevraagd een uitvoeringstoets uit te brengen op het initiatiefwetsvoorstel-Van Kent Verdringingstoets.

Met het wetsvoorstel beoogt de initiatiefnemer mensen met een bijstandsuitkering en een WW-uitkering meer kansen te bieden op een betaalde baan en werknemers in loondienst en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) te beschermen tegen oneerlijke concurrentie door de inzet van onbetaalde krachten. De verdringingstoets moet worden uitgevoerd bij de tegenprestatie, arbeidsinschakeling incl. sociale activering en participatieplaatsen onder de Participatiewet. De proefplaatsingen in de WW en de social return bij aanbestedingen vallen onder de reikwijdte van de wet. Het wetsvoorstel heeft geen impact op de Wajong, WIA/WGA, WAO en WAZ.

Alvorens in te gaan op de resultaten van de uitvoeringsbeoordeling, constateer ik dat deze uitvoeringstoets op een laat moment in het wetgevingsproces komt, namelijk nadat het voorstel de Tweede Kamer is gepasseerd. Ik stel voor dat bij toekomstige initiatiefwetsvoorstellen SZW en UWV er gezamenlijk zorg voor dragen dat deze toets tijdig, voor de behandeling in de Tweede Kamer, kan worden afgerond. In deze uitvoeringstoets hebben we overigens nog geen volledige impactanalyse kunnen maken van de gevolgen van het wetsvoorstel. Deze inschatting kunnen we pas maken als er ook een AMvB ligt. UWV stelt voor dat we dan in overleg met uw ministerie een aanvullende uitvoeringstoets doen.

Proefplaatsingen WW niet meer mogelijk

De proefplaatsing voor WW-gerechtigden biedt voor een kleine groep kwetsbare werkzoekenden een goede kans om weer terug naar werk te gaan. Het instrument wordt nu ingezet voor mensen met een uitkering en een zwakke arbeidsmarktpositie (zoals o.a. laaggeletterden, niet-digivaardigen, mensen met een arbeidsbeperking en/of mensen die niet meer beschikken over actuele vaardigheden). UWV kan voor een beperkte periode toestemming geven aan een werkzoekende om met behoud van uitkering te onderzoeken of de werkzaamheden passen en voor de werkgever passen dan wel passend te maken zijn. In ruim 70% van de gevallen gaat de persoon na proefplaatsing bij de werkgever aan de slag. In 2020 gaat het over ongeveer 1500 WW-proefplaatsingen.

De initiatiefwet betekent dat de kwetsbare groep WW-ers straks niet meer de mogelijkheid heeft om in aanmerking te komen voor het instrument proefplaatsing. Binnen de voorgestelde strikte wettelijke bepalingen ziet UWV geen ruimte om het instrument proefplaatsing in te zetten bij WW-gerechtigden na de inwerkingtreding van de initiatiefwet. De wet bepaalt dat voorzieningen, trajecten of werkzaamheden géén activiteiten mogen bevatten die eerder in de drie voorafgaande jaren werden verricht tegen het minimumloon.

Dit is zo strikt geformuleerd dat straks het werken op een werkplek met behoud van uitkering WW niet meer mogelijk is. Het gaat bij proefplaatsing immers per definitie om normale loonvormende arbeid. De werkgever is echter tijdens de periode van proefplaatsing geen loon verschuldigd; de uitkeringsgerechtigde behoudt tijdens de periode van proefplaatsing zijn/haar uitkering.

Het is belangrijk dat we bij de inzet van onze instrumenten ervoor zorg dragen dat we de kans op verdringing klein houden. Ook mensen met een uitkering hebben zo meer kans op een betaalde baan. Daarom gelden er in ons huidige beleid al strikte voorwaarden om het instrument proefplaatsing in te kunnen zetten. Zo kunnen WW-ers die nog geen drie maanden werkloos zijn geen gebruik maken van dit instrument.

Aanbestedingen met social return

In het wetsvoorstel is ook een aanpassing op de aanbestedingswet opgenomen. Bij aanbestedingen kunnen social return afspraken worden gemaakt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. De initiatiefnemer ziet dat deze aanbestedingen ook kunnen leiden tot werken tegen minder loon. Door wettelijk te regelen dat bij aanbestedingen van de overheid waarbij social return afspraken worden gemaakt, vooraf een verdringingstoets wordt uitgevoerd, verwacht de initiatiefnemer dat dit de negatieve gevolgen van verdringing van betaalde arbeid en werken zonder loon bestrijdt.

Met het wetsvoorstel wordt een verdringingstoets geïntroduceerd op aanbestedingen. Dit heeft impact op de aanbestedingen van overheidsorganisaties, dus ook op aanbestedingen door UWV. Het is nog onvoldoende bekend hoe partijen straks invulling moeten geven aan de bepalingen uit de initiatiefwet. We zien grote aanbestedingsrechtelijke risico's als verwacht wordt dat UWV met zijn contractpartijen in gesprek gaat over herziening van lopende contractrelaties. Dit acht UWV niet wenselijk en niet uitvoerbaar.

Een onbedoeld gevolg van de verdringingstoets kan zijn dat aanbestedende diensten geen bijzondere voorwaarden met betrekking tot social return meer opnemen in de aanbestedingsdocumenten, omdat zij willen voorkomen te maken te krijgen met de verdringingstoets. Maar ook als een aanbestedende dienst wel voorwaarden met betrekking tot social return stelt, zal de ruimte voor initiatieven voor het vormgeven van social return worden verkleind; daardoor nemen in onze ogen de kansen af om via deze route plekken te creëren.

Vrijwilligerswerk

U heeft in uw brief tevens gevraagd om expliciet in te gaan op de gevolgen van dit wetsvoorstel voor de toets die UWV nu al uitvoert voor de Regeling vrijwilligerswerk in de WW. UWV ziet geen impact op de Regeling vrijwilligerswerk, omdat deze niet valt onder de reikwijdte van deze initiatiefwet.

Conclusie

Alles afwegende achten wij de nadelen van de gevolgen van het initiatiefvoorstel voorwerkzoekenden met een uitkering groter dan de voordelen. Op basis daarvan komen wij tot de conclusie dat dit wetsvoorstel ongewenst is. Ook de Raad van State en het Adviescollege Toetsing Administratieve Regeldruk (ATR) hebben geconcludeerd dat de onderbouwing van het voorstel onvoldoende is voor goede besluitvorming.

Uiteraard zijn wij bereid om mee te denken bij de verdere uitwerking van dit wetsvoorstel en de AMvB. In dat kader zijn wij ook beschikbaar om met de initiatiefnemer van dit wetsvoorstel in gesprek te gaan.

Hoogachtend,

A large black rectangular redaction box covering the signature of the chairperson.

Voorzitter Raad van Bestuur